

Priekopník futbalu na Slovensku má turzovské korene

ALEBO ČO PRINIESOL VÝSKUM O POČIATKOCH FUTBALU V TURZOVKE

Už nejaký čas niekoľko jednotlivcov usilovne zhromažďuje materiál dokumentujúci dejiny turzovského futbalu. Storočnica klubu je veľkou motiváciou. Pri pátraní jeho o prvočiatkoch sa nám podarilo natrafiť na skutočne výnimočnú informáciu, o ktorej doposiaľ zrejme (nielen) turzovská futbalová verejnosť nemala tušenie. Významný futbalista, reprezentant Maďarska, hráč klubov Újpesti TE, Sparta Praha, I. ČsŠK Bratislava, ŠK Žilina, neskôr tréner reprezentačného mužstva Slovenska, má svoj pôvod v Turzovke.

Štefan Príboj, inak **Pišta-báči**. Že sa vám meno nezdá dosť typické pre Turzovku? Možno nie v súčasnosti, ale v 19. storočí v Turzovke nositelia tohto priezviska žili. Štefanov otec Ondrej sa tu narodil 10. novembra 1859 obuvníckemu majstrovi Michalovi a jeho manželke Márii Feldzahnovej. Keď Ondrej dospel, pokračoval v remeselníckej tradícii otca a stal sa obuvníkom. V rodnej obci sa 18. januára 1881 zosobášil s Máriou Markovičovou, kde sa im narodilo šesť potomkov: Matilda (1883), Štefánia (1884), Jozefína (20.2.1886 – 20. 12. 1886), Jozefína (1887), Jozef (1889) a František (1891). Niekedy v období po narodení Františka prichádza zlom a **rodina Ondreja Príboja sa odsťahovala do Budapešti**, kde žila v časti Újpest (maď. Nová Pešť). V novom domove sa im narodili ešte traja synovia: Ondrej (1898), Mikuláš (1897) a Štefan (1894), ktorý, prostredníctvom svojej, na vtedajšie pomery veľmi úspešnej športovej kariéry, preslávil meno Príboj.

Štefan mal šťastie, že v obvode, kde žil, fungoval už od roku 1885 futbalový klub Újpesti TE (Torna Egylet – maď. Novopeštiansky telocvičný spolok). S futbalom však začal v menšom klube Törekvés SC, založenom v roku 1900 v peštianskej časti Kőbánya. Ale už ako 16-ročný nastupoval vo fialovo-bielom drese Újpesti TE. V tomto klube odohral v rokoch 1914 – 1923 celkovo 116 zápasov a strelil v nich úctyhodných 106 gólov. Vo vtedajšej uhorskej lige debutoval 24. mája 1914 proti Budapešti AK a hneď vo svojom prvom zápase strelil prvý gól z pokutového kopu. V úvodnom kole sezóny 1916/17 proti Vasas Budapešť pri víťazstve 3:1 zaknihoval svoj prvý hetrik. V nasledujúcom ročníku sa stal najlepším strelcom Újpesti TE s 18 strelenými gólmi. **V sezóne 1921/22 sa stal s rovnakým počtom gólov**

najlepším strelcom maďarskej ligy. Mimoriadne mu vyšiel najmä zápas na ihrisku mestského rivala Kispest, kde sa na debakli 8:0 podieľal štyrmi gólmi. **Kráľom strelcov sa stal aj v ďalšej sezóne, podarilo sa mu zaznamenať 25 gólov** a upútal predovšetkým v zápase proti Zugló AC, keď Újpesti TE vyhral 5:0, pričom Š. Príboj strelil všetky góly svojho mužstva.

Jeho skvelá forma neunikla ani pozornosti trénerov reprezentácie Maďarska. **Debutoval v priateľskom stretnutí 5. októbra 1919 na WAC-Platz vo Viedni** proti domácim. Zápas vyhrali Rakúšania 2:0. Jeho chvíle v reprezentácii mali len prísť. O tri roky neskôr nasledovala repríza jeho reprezentačného debutu, opäť nastúpil proti Rakúsku vo Viedni a dvoma gólmi zariadil remízu 2:2. V septembri 1925 dokázal, že mu

Rakúsko ako súper vyhovovalo. Na štadióne v Budapešti remizovalo Maďarsko so svojim západným susedom 1:1 a za domácich sa opäť presadil len Príboj. Celkovo nastúpil za Maďarsko 6-krát (4x proti Rakúsku, hral aj proti Poľsku a Španielsku) a strelil tri góly.

Hoci by sa mohlo zdať, že jeho život bol vďaka úspešnej športovej kariére uľahčený, zdanie klame. V decembri 1914 sa Štefan oženil s Antóniou Beníkovou. Zmena rodinného stavu mu v tomto období iste dodávala pohodu i vo futbalovom snažení. Ale v rokoch 1919 – 1920 sa musel vysporiadať s ťažkými životnými ranami, keď mu najskôr zomrela dcérka Margita v čase, keď mala len 23 dní a o necelé dva roky mladí manželja pochovali aj 11-mesačného syna Štefana. Tieto neľahké životné osudy však akoby na jeho výkony na ihrisku nemali vplyv.

V roku 1923 prestúpil do I. ČsŠK Bratislava vo veku 29 rokov ako hrajúci tréner. Začal s prestavbou mužstva, ale jeho materský klub napokon nedal súhlas na prestup do Bratislavy. Preto v roku 1924 prestúpil do Spary Praha, kde strelil góly v rudom drese. Dva góly napr. zaznamenal proti nemeckému majstrovi 1. FC Norimberg pri tesnej prehre Sparty 2:3. V roku 1925 sa vrátil do Újpesti TE, kde odohral kompletný ročník (21 zápasov, 10 gólov). **O rok neskôr získal Š. Príboj česko-slovenské občianstvo** a od 12. augusta 1926 sa stal oficiálne novou belasou akvizíciou. Stal sa vedúcou osobnosťou klubu a v rokoch 1927 - 1930 pomohol klubu k zisku dvoch titulov amatérskych majstrov Česko-Slovenska. Za ČsŠK Bratislava nastúpil aj v pamätnom zápase proti majstrovi Anglicka Newcastle United (hoci neskóroval), v ktorom Bratislavčania rozdrvili svojho súperu 8:1. **Na jar 1931 sa Š. Príboj presťahoval bližšie k rodisku svojich rodičov – do Žiliny.** Pôsobil tu ako hráč (1931 – 1934) i tréner (1935, potom 1936 – 1937). Krátko pôsobil aj ako tréner Bytče (1934 – 1935). Šošoni pod jeho vedením vyhrali majstrovstvá Stredoslovenskej župy a v roku 1937 i prvý Matičný pohár. Aj po štyridsiatke si udržiaval obdivuhodnú formu, ešte ako 43-ročný nastúpil za divízne mužstvo žltô-zelených v zápase proti VAS Bratislava (Žilina vyhrala 3:2 a Príboj nahrával na prvé dva góly). Jeho skúsenosti a schopnosti boli ocenené aj tým, že v rokoch 1940 – 1941 viedol ako tréner reprezentačné mužstvo Slovenska v štyroch zápasoch proti Nemecku (0:1), dvakrát proti Chorvátsku (1:1 a 2:5) a proti Rumunsku (2:3). V samostatnej slovenskej lige viedol aj jedno z vtedajších najlepších slovenských mužstiev FC Vrútky. Štefan Príboj, populárny Pišta-báči patril k najlepším stredným útočníkom svojej doby, bol skvelý organizátor hry, obávaný strelec a úspešný realizátor pokutových kopov. Svoju pozemskú púť ukončil 27. októbra 1957 v Žiline.

Turzovka by na neho mala byť hrdá. Hoci sa tu nenarodil, jeho rodina tu mala hlboké korene, napokon šesť jeho súrodencov sa tu narodilo a istý čas aj žilo. Štefan Príboj patril k futbalovým legendám v rámci Uhorska, Maďarska, Česko-Slovenska i samostatného Slovenska. Jeho futbalový kumšt, strelecký inštinkt, vytrvalosť i zanietenie môžu byť vzorom aj pre súčasných hráčov či trénerov. Turzovka je na svojho „takmer rodáka“ právom hrdá.

DROBNIČKY

Potešilo nás, že Spojená škola v Turzovke-Bukovine obdržala od Ministerstva školstva SR dekrét o schválení používania čestného názvu **Spojená škola Juraja Turza v Turzovke**. Ide o jedinú školu na Slovensku, ktorá si týmto spôsobom uctila významnú renesančnú postavu Uhorska a zároveň zakladateľa nášho mesta. Do nového školského roku vstúpi škola s novým názvom. - V rámci hodových slávností zavítalo do Turzovky už množstvo osobností z rôznych oblastí spoločenského, kultúrneho, politického či športového života. **Ale mimoriadnu autoritu, ktorá naše mesto navštívi v tomto roku (14. augusta), sme ešte nemali možnosť privítať.** O koho ide? Sledujte naše správy (web i facebook) a budete včas informovaní.

VÝZVA NA PREDKLADANIE KANDIDÁTOV

Tohtoročná VČS bude, okrem iného, rozhodovať aj o novom prezidentovi a členoch VV Spolku. Aktuálnemu vedeniu uplynie v auguste štvorročný mandát. **Je preto nevyhnutné, aby členská základňa predkladala mená kandidátov na prezidenta i členov VV prostredníctvom e-mailovej pošty: spolok.spt@gmail.com, alebo osobne členom VV v termíne najneskôr do 5. 7. 2022.** V prípade, že sa nenájde vhodný kandidát na prezidenta, bude musieť VČS rozhodnúť o rozpustení Spolku.

BLAHOŽELÁME

V mesiaci jún oslávila životné jubileum členka Spolku

Veronika Dorociaková,
Turzovka

Želáme jej všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalších rokoch života veľa šťastia, úspechov a rodinnej pohody.